

Geschillenbeheer bij de thesaurie van de Waalse Overheidsdienst

Het Rekenhof heeft een audit uitgevoerd van het geschillenbeheer bij de thesaurie van de Waalse Overheidsdienst (*SPW, service public de Wallonie*).

Dat beheer omvat de opsporing, bewaring en betaling van uitgaven in alle gevallen waarin de betaling van een bedrag dat de overheid is verschuldigd, wordt belemmerd door een juridisch probleem (derdenbeslag, overdracht van vorderingen, faillissement, enz.) of door een administratief probleem (overlijden, terugstorting op de rekening).

De bedragen die aldus niet rechtstreeks kunnen worden uitbetaald aan de initiële begunstigde vanwege een geschil, worden overgeboekt op de rekening van de rekenplichtige der geschillen (juridisch probleem) of van de rekenplichtige over liggende gelden (administratief probleem). Vervolgens worden die rekenplichtigen, behorend tot de directie Geschillen van de thesaurie, belast met de identificatie van de juiste begunstigden (voorlopig beheerder, gerechtsdeurwaarder, erfgenaam, enz.) en met de uitvoering van de betalingen.

De geblokkeerde bedragen kunnen sommen zijn die de Waalse Overheidsdienst is verschuldigd in het raam van een contract of bij wijze van subsidie of bezoldiging.

In 2016 werd in totaal nagenoeg 80 miljoen euro op die twee rekeningen gestort.

Interne controle bij de Waalse Overheidsdienst: opsporing en opschorting van de betaling van vorderingen in verband met geschillen

Het Rekenhof is van oordeel dat de risico's van niet-opsporing van een geschil niet volledig onder controle zijn. Het dringt erop aan alle diensten bijgewerkte informatie te verstrekken over de overleggingswijze en de aard van de mee te delen gegevens, alsook voor de hele Waalse Overheidsdienst een systeem in te voeren waarmee de bewijsstukken kunnen worden gevolgd, om zich ervan te vergewissen dat ze binnen een redelijke termijn worden overgelegd.

Ook de opschorting van de betalingen aan de initiële begunstigden is problematisch: een aanzienlijk aantal vorderingen passeert via de rekening van de rekenplichtige der geschillen of de rekenplichtige over liggende gelden, terwijl ze wel (of weer) kunnen worden betaald. Het Rekenhof meent dat dit proces niet wettelijk gerechtvaardigd is en mogelijk schade kan berokkenen, zowel voor de schuldeisers omdat het veel langer zal duren vooraleer de verschuldigde sommen worden uitbetaald, als voor de administratie zelf, gelet op de werklast die het beheer van die dossiers met zich brengt.

Geschillenbeheer, beheersing van de termijnen en van het uitstaand bedrag

In de onderzochte steekproef stelde het Rekenhof vast dat de door de rekenplichtige der geschillen uitgevoerde betalingen naar de juiste begunstigde gingen. De analyse van het uitstaand bedrag van de rekening en van de verwerkingstermijnen van de dossiers relateert echter die positieve vaststelling, aangezien ze aantoonde dat ten tijde van de audit in mei 2015 voor meer dan een derde van de in 2014 ontvangen bedragen nog geen enkele betaling was gebeurd. De langste termijnen betreffen betalingen die moeten worden uitgevoerd ten gunste van

commerciële ondernemingen of in het raam van de storting van bepaalde premies of hulp aan particulieren.

Het Rekenhof is van oordeel dat de organisatie, de werking en de uitvoering van de binnen de dienst verrichte controles die buitensporige termijnen en de omvang van het uitstaand bedrag grotendeels verklaren.

Naast de bedragen die niet meer kunnen worden uitbetaald aan de initiële schuldeiser, neemt de directie Geschillen zo het beheer op zich van schulden waarvoor geen geschil (meer) bestaat, wat een overbelasting betekent die leidt tot langere globale betalingstermijnen. Sommige praktijken leiden ook tot een langere verwerkingstermijn van de dossiers, die soms lange tijd stilliggen, terwijl ze geen duidelijke moeilijkheden bevatten. In veel gevallen maken de dossiers het voorwerp uit van herhaalde, overbodige verificaties. Ten slotte worden bedragen vastgehouden tot het geschil wordt geregeld.

In het licht van deze vaststellingen formuleert het Rekenhof een aantal concrete aanbevelingen op het vlak van organisatie, opvolging van activiteiten en management.

Wat de administratieve geschillen betreft, stelde het Rekenhof vast dat de huidige onderzoeks- en controleactiviteiten het risico op een betaling aan een foute begunstigde onvoldoende dekten, in het bijzonder op het vlak van nalatenschappen. Het Rekenhof beveelt aan de uitgevoerde verificaties afdoende te materialiseren en de beslissingen formeel te valideren. Wat de nalatenschapsdossiers betreft, dringt het er in het bijzonder op aan de gepaste informatiebronnen te benutten en een beroep te doen op de gespecialiseerde deskundigheid van juristen. Als het om een recent overlijden gaat, zou het overigens beter zijn dat de vordering snel wordt uitbetaald op de rekening van de overledene, waarop nog steeds stortingen kunnen gebeuren.

De betalingstermijnen van de rekenplichtige over liggende gelden zijn meestal redelijk. Sommige bedragen worden echter opnieuw bij de algemene ontvangsten geboekt, terwijl niet alle onderzoekspistes werden gevolgd om de begunstigde of zijn rechthebbenden te kunnen betalen.

Humanresourcesbeheer

Hoewel in 2010 nieuwe aanwervingen werden toegestaan, blijft de situatie problematisch: enerzijds trekken de oproepen tot kandidaatstelling te weinig sollicitanten aan en anderzijds kunnen ook beheers- en organisatieproblemen evenals slechte functiebeschrijvingen aan de basis liggen van het vroegtijdige vertrek van vele personeelsleden. Wat er ook van zij, het personeelsverloop is groot, in het bijzonder bij de juristen.

Het Rekenhof beveelt dus aan de functiebeschrijvingen te verbeteren om personeelsleden met een gepaster profiel aan te werven en de demotivering van de personeelsleden en het aantal personeelsleden dat vrijwillig vertrekt, te beperken.

Antwoord van de minister

De minister van Begroting, Ambtenarenzaken, Administratieve vereenvoudiging en Energie wijst erop dat het ontwerpverslag de opmerkingen van de vertegenwoordigers van zijn administratie onvoldoende belicht, en sommige ervan verduidelijkt hij opnieuw.

Zijn administratie zal niet nalaten het Rekenhof in te lichten over concrete maatregelen die worden getroffen in samenhang met de in overweging genomen aanbevelingen, om te allen tijde de correcte bestemming te blijven garanderen van de betalingen die worden uitgevoerd in het

raam van uitgaven voor geschillen. Ze zullen meer bepaald worden uitgevoerd aan de hand van een nieuwe IT-tool die momenteel wordt ontwikkeld en die zal worden uitgerold.

Het antwoord van de minister, opgenomen als bijlage 1, werd verwerkt in het voorliggende verslag.